

Svensk Kollektivtrafik

Björn Sundvall

Presentation Lillehammer

Lillehammer 2009 06 04

"Kollektivtransport i distrikterna"

- Om Svensk Kollektivtrafik
- Översikt
- Några exempel

Läns- och lokaltrafikens branschorganisation

- Grundat 1905

Medlemmar

- 21 Länstrafikbolag
- 7 primärkommunala
- +
- 80 Associerade medlemmar (konsulter och leverantörer)

Kollektivtrafiken i Sverige

- 1,2 miljarder resor per år
- Total kostnad 27 miljarder
- Intäktsfinansierat till 58 %
- 95% av trafiken upphandlas
- Buss, tunnelbana, spårvagn, tåg, båt
- 9% av totala trafikutbudet
- 75% reser med bil

Styrelse

Politiker

6 till höger om mitten
5 till vänster om mitten

Följer fördelningen på Sveriges
Kommuner och Landstings
kongress efter val

Kontor

- 9 tjänster

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Vad är en trafik huvudman?

Länstrafikansvariga

Lag om ansvar för viss kollektiv persontrafik, SFS 1997:734

Kommun

THM
(kommunalförbund
eller AB)

Landsting

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Skilda huvudmän innebär
uppdelat trafiksystem

Linjetrafik → THM

Färdtjänst → Kn, Lt, Reg, THM

Sjukresa → Lt, Reg, THM

Skolskjuts → Kn

Funktionen trafikledning →
→ THM, Kn, Lt

Operatörer

Buss (avreglerad)

Taxi (avreglerad)

Tåg (på väg att avregleras)

BC (beställningscentral)

Taxi avregleras 1990 06 30

Behovsprövning avskaffas

Trafikområden avskaffas

Fri taxesättning

Kommenderingsplan avskaffas

Körplikt avskaffas

Obligatorisk BC per trafikområde
avskaffas.

Kvarstår:

Trafiktillstånd

Vandelsprövning

Kunskapsprov

Nytt:

Bolag med fler fordon

Företag bildar BC-bolag

Bolag tecknar avtal med kommun,

THM om trafik

Allmänna effekter i glesbygd:

Nedläggning av taxiservice

Svag bärkraft för linjetrafiken

Svårt att starta ny ”närtrafik, servicelinjer”

Biljett- och betalsamordning?

"All" trafik upphandlas

Buss

Taxi

Tåg (till viss del)

BC

Trafikhuvudmannen har
"områdesmonopol" på linjetrafik på väg

Kommunen har ansvar för skolskjuts,
färdtjänst och riksfärdtjänst

Landstinget har ansvar för att ersätta
kostnader för sjukresor

Upphandling, en lång process,
många inblandade parter

Lag om offentlig upphandling

Överprövning (länsrätt >
kammarrätt >regeringsrätt)

Avtal

En huvudman för all trafik?
Bättre styrning och samordning?

Avskaffa "monopolen"?
Överlåta ansvar till operatörerna?

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Närtrafik

Exempel på trafik i
glesbygd:

Blekinge: en huvudman

Västtrafik: fungerande

Dalarna: komplicerat

Västerbotten: splittrat

SVENSKKOLLEKTIVTRAFIK

Tack för er uppmärksamhet!

**Besök oss gärna på
www.svenskkollektivtrafik.se**

**Björn Sundvall
bjorn.sundvall@svenskkollektivtrafik.se**